ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ХУРАЛДААНЫ
ТОГТООЛ

2022 оны 12 сарын 02 өдөр Дугаар 02 Мөрөн сум

Аймгийн 2023 оны төсөв батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9 дахь заалт, Төсвийн тухай хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2 дахь заалт, Монгол Улсын 2023 оны төсвийн тухай хуулийг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит XVI хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

Нэг. Аймгийн 2023 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

/Мянган төгрөгөөр/

№	Аймгийн төсвийн орлогын дүн	31,004,529.1
1	**Урсгал орлого**	**3,778,495.7**
1.1	**Татварын орлого**	**1,863,200.0**
1.1.1	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	582,000.0
1.1.2	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	712,000.0
1.1.3	Зам ашигласны төлбөрийн орлого	190,000.0
1.1.4.	Төсвийн тухай хуулийн 23.4.9-д зааснаас бусад улсын тэмдэгтийн хураамж	310,000.0
1.1.5	Газрын дуудлага худалдаа	30,000.0
1.1.6	Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөр	39,200.0
1.2	**Татварын бус орлого**	**1,889,295.7**
1.2.1	Ногдол ашиг	**495,700.0**
1.2.2	Торгуулийн орлого	400,000.0
1.2.3	Хүүгийн орлого	836,795.7
1.2.4	Түрээсийн орлого	11,000.0
1.2.5	Нэр заагдаагүй бусад орлого	145,800.0
2	**Хөрөнгийн орлого**	**26,000.0**
2.1	Хөрөнгө борлуулсны орлого	26,000.0
3	**Тусламжийн орлого**	**27,226,033.4**
3.1	Улсын төсвийн санхүүгийн дэмжлэг	21,972,440.1

671[illegible]127

3.2	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	5,253,593.3

Хоёр. Аймгийн 2023 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын өөрийн орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

/Мянган төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Дүн
	Нийт дүн	**55,158.7**
1	Орон нутгийн өмчийн газар	10,000.0
2	Байгаль орчны газар	1,000.0
3	Түрээсийн орон сууцны эргэлтийн сан	17,228.7
4	Мал хамгаалах сан	26,930.0

Гурав. Аймгийн 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зардлын нийт хэмжээг **22,681,943.5** мянган төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

/Мянган төгрөгөөр/

Д/д	Байгууллага, зориулалт арга хэмжээ			Менгөн дүн
1	**АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ДАРГА**			**972,758.6**
	Урсгал зардлын дээд хэмжээ:			972,758.6
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	1.1	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал		972,758.6
		Хөтөлбөр 1. Ерөнхийлөгч, хууль тогтоох болон гүйцэтгэх засаглалын удирдлага		850,406.6
		1.1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	398,606.6
		1.1.2	Мэдээлэл, суртачилгааны зардал	6,800.0
		1.1.3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	13,000.0
		1.1.4	"Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын манлайлал 2023-2025" хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	287,000.0
		1.1.5	Гамшгийн эрсдэлийн сангийн нөөц хөрөнгө	60,000.0
		1.1.6	Бүсдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж, бараа үйлчилгээний бусад зардал /АИТХ-ын 2014 оны эзлжит 8-р хурлын тогтоолын хэрэгжилтийг хангах 25.0 сая, хороодын үйл ажиллагааны зардал 40.0 сая төгрөг/	65,000.0
		Хөтөлбөр 2. Эрх зүй, нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдал		122,352.0
		2.1.1	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	122,352.0
	Санхүүжих эх үүсвэр	Орон нутгийн төсвөөс		965,258.6
		Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих		7,500.0
2	**АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА**			**21,665,026.2**
	Урсгал зардал:			10,413,468.5
	Хөрөнгийн зардал:			11,251,557.7
	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар			**2,657,224.7**

	Урсгал зардал:			2,657,224.7
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	2.1	**Хөтөлбөр 1.** Ерөнхийлөгч, хууль тогтоох болон гүйцэтгэх засаглалын удирдлага		2,657,224.7
		2.1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	1,766,191.8
		2.1.2	Байр ашиглалтын тогтмол зардал	265 880.7
		2.1.3	Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	40,000.0
		2.1.4	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	32,252.2
		2.1.5	Бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж, бараа үйлчилгээний бусад зардал	102 500.0
		2.1.6	Бусад баяр ёслол, тэмдэглэлт арга хэмжээ	98,200.0
		2.1.7	Сайн малчид, тариачдын шагнал	45,000.0
		2.1.8	Биеийн тамирын уралдаан тэмцээн	12,000.0
		2.1.9	Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	252 000.0
		2.1.10	Улсын их баяр наадам	41,200.0
		2.1.11	Гамшгийн эрсдэлийн сангийн нөөц хөрөнгө	2,000.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	2,657,224.7
3	**Санхүүгийн хяналт, аудитын алба**			**248,711.7**
	Урсгал зардал:			248,711.7
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	3.1	**Хөтөлбөр 1.** Төрийн нийтлэг бусад үйлчилгээ, үйл ажиллагаа		248 711.7
		3.1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	245 711.7
		3.1.2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	3,000.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	191,146.1
			Үрьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	57,565.6
4	**Орон нутгийн өмчийн газар**			**230,392.3**
	Урсгал зардал:			230 392.3
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	4.1	**Хөтөлбөр 1.** Төрийн нийтлэг бусад үйлчилгээ, үйл ажиллагаа		230 392.3
		4.1.1	Үндсэн үйл ажиллагаа	226 519.9
		4.1.2	Мэдээлэл сурталчилгааны зардал	1,500.0
		4.1.3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	1,372.4
		4.1.4	Гамшгийн эрсдэлийн сангийн нөөц хөрөнгө	1,000.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	218 682.3
			Үрьд оны үлдэгдлээс	1,710.0
			Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	10,000.0
5	**Аймгийн асрамжийн газар**			**561,520.9**
	Урсгал зардал:			561,520.9
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	5.1	**Хөтөлбөр 1.** Нийгмийн хамгаалал		561,520.9
		5.1.1	Асрамжийн үйлчилгээ	477,700.2

		5.1 2	Орон нутгийн емчийн арчилгаа, хамгаалалт, засвар үйлчилгээний төлбөр	39,356.7
		5.1 3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	43,445.0
		5.1 4	Гамшгийн эрсдэлийн даатгалын нөөц хөрөнгө	1,019.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсөөс	561,520.9
6	**Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар**			**1,931,708.2**
	Урсгал зардал:			1,931,708.2
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	6.1	**Хөтөлбөр 1.** Хүрээлэн буй орчин		**1,931,708.2**
		6.1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	1,033,533.0
		6.1.2	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	71,537.1
		6.1.3	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	26,235.0
		6.1.4	Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал	798,403.1
		6.1.5	Эрсдэлийн даатгалын нөөц хөрөнгө	2,000.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсөөс	1,766,025.1
			Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлын дансны үлдэгдлээс	164,683.1
			Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,000.0
7	**"Засаг дарга" өөрөөсөө данс**			**3,838,032.7**
	Урсгал зардал:			2,886,512.2
	Хөрөнгийн зардал:			951,520.5
	7.1	**Хөтөлбөр 1.** Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, аж үйлдвэр		**672,211.7**
		7.1.1	Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	197,461.7
		7.1.2	Мал эмнэлгийн үйлчилгээний зардал	474,750.0
	7.2	**Хөтөлбөр 2.** Хүрээлэн буй орчин		**42,637.5**
		7.2.1	Агаарын бохирдлыг бууруулах	42,637.5
	7.3	**Хөтөлбөр 3.** Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуй		**204,985.2**
		7.3.1	Ариун цэврийн байгууламжийн тогтмол зардал /хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас/	204,985.2
	7.4	**Хөтөлбөр 4.** Усан хангамжийн татаас		**308,800.0**
		7.4.1	"Хөвсгөл Ус суваг" ОНӨХХК-д олгох усны алдагдлын татаас. /Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас/	308,800.0
	7.5	**Хөтөлбөр 5.** Зээл, өрийн үйлчилгээ		**1,025,903.1**
		7.5.1	Дамжуулан зээлдүүлэх гэрээгээр хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын ажлуудын зээлийн эргэн төлөлтийн зардал. /Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас/	1,025,903.1
	7.6	**Хөтөлбөр 6.** Нийгмийн бүлэгт чиглэсэн хөтөлбөрүүд		**62,545.8**
		7.6.1	Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээний төлбөр /Ахмадын хорооны зардал/	62,545.8

	7.7	**Хөтөлбөр 7.** Зам тээвэр		**951,520.5**
		7.7.1	Орон нутгийн чанартай авто замын засвар үйлчилгээ	951,520.5
		Хөтөлбөр 8. Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага		**569,428.9**
	7.8	7.8.1	Хөдөлмөр нийгмийн зөвшлийн 3 талт харилцааг бэхжүүлэх, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чиглэлээр зохион байгуулах арга хэмжээний зардал	10,000.0
		7.8.2	"Хоггүй Хөвсгөл" арга хэмжээний хүрээнд зохион байгуулах үйл ажиллагааны зардал	10,000.0
		7.8.3	Гудамжны хяналтын камерын кабелын худаг, суваглал, агаарын баганын түрээс, цахилгааны зардал	8,500.0
		7.8.4	Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн санал хүсэлтийг шийдвэрлэх зардал	36,000.0
		7.8.5	Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчдод үйлчилгээ үзүүлэх "Нэг цэг"-ийн үйлчилгээний төвийн үйл ажиллагааны зардал	35,000.0
		7.8.6	Улайн загалмайн хороонд дэмжлэг үзүүлэх	8,000.0
		7.8.7	"Хөвсгөлд зочлох жил" нэрлэсэн жилийн арга хэмжээний зардал	200,000.0
		7.8.8	Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд Улаанбаатар хотоос иргэдээ татах үйл ажилпагаа, арга хэмжээний зардал	100,000.0
		7.8.9	Хөдөө аж ахуйн чиглэлээр гадаадад үзэсгэлэн худалдаанд оролцох зардал	39,000.0
		7.8.10	ХАУТ-ын үйл ажилпагаанд дэмжлэг үзүүлэх, хамтран ажиллах зардал	8,000.0
		7.8.11	Засаг даргын ахалдаг зөвлөлүүдийн үйл ажиллагааны зардал	20,000.0
		7.8.12	Засаг даргын мөрийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлууд /эрүүл мэнд, боловсрол, хүүхэд, гэр бүлийн чиглэлээр болон бусад шаардлагатай арга хэмжээг санхүүжүүлэх зардал/	94,928.9
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	3,788,512.2
			Замын сангийн урьд оны үлдэгдлээс	49,520.5
8	**Аймгийн халамжийн сан**			**1,191,515.2**
	Урсгал зардал:			1,191,515.2
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	8.1	**Хөтөлбөр 1.** Нийгмийн халамж		**1,191,515.2**
		8.1.1	Олон нийтийн оролцоонд тушигласан халамжийн үйлчилгээ	76,840.0
		8.1.2	Амьжиргааг дэмжих менгөн тэтгэмж	180,000.0
		8.1.3	Нийгмийн халамжийн бусад тэтгэмж, хөнгөлөлт	934,675.2
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	1,191,515.2

9	**Политехникийн коллеж**			**225,000.0**
	Урсгал зардал:			225,000.0
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	9.1	**Хөтөлбөр 1.** Боловсрол, шинжлэх ухаан		**225,000.0**
		9.1.1	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	225,000.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	225,000.0
10	**Хөгжимт драмын театр**			**182,558.4**
	Урсгал зардал:			182,558.4
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	10.1	**Хөтөлбөр 1. Соёл, урлаг, спорт аялал жуулчлал**		**182,558.4**
		10.1.1	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	182,558.4
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	182,558.4
11	**Орон нутгийг судлах музей**			**47,768.7**
	Урсгал зардал:			47,768.7
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	11.1	**Хөтөлбөр 1. Соёл, урлаг, спорт аялал жуулчлал**		**47,768.7**
		11.1.1	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	47,768.7
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	47,768.7
12	**Нийтийн номын сан**			**50,056.2**
	Урсгал зардал:			50,056.2
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	12.1	**Хөтөлбөр 1. Соёл, урлаг, спорт аялал жуулчлал**		**50,056.2**
		12.1.1	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	50,056.2
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	50,056.2
13	**Биеийн тамир спортын газар**			**200,500.0**
	Урсгал зардал:			200,500.0
	Хөрөнгийн зардал:			0.0
	13.1	**Хөтөлбөр 1. Соёл, урлаг, спорт аялал жуулчлал**		**200,500.0**
		13.1.1	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	200,500.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	200,500.0
14	**Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт**			**1,010,459.7**
	Урсгал зардал			0.0
	Хөрөнгийн зардал:			1,010,459.7
	14.1	**Хөтөлбөр 1.** Орон нутгийн зорилтот хөрөнгө оруулалт		**1,010,459.7**
		14.1.1	Хөрөнгийн зардал	1,010,459.7
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	602,033.6
			Хөрөнгө оруулалтын дансны үлдэгдэл	408,426.1
15	**Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт**			**1,928,951.9**

	Урсгал зардал:			0 0
	Хөрөнгийн зардал:			1,928,951.9
	15.1	**Хөтөлбөр 1.** Төрийн байгууллагын барилга объектын их засвар		**1,928,951.9**
		15.1.1	Хөрөнгийн зардал	1,928,951.9
	Санхүүжих эх үүсвэр		Орон нутгийн төсвөөс	1,928,951.9
15	**Орон нутгийн хөгжлийн сан**			**7,360,625.6**
	Урсгал зардал:			10,000.0
	Хөрөнгийн зардал:			7,350,625.6
	16.1	**Хөтөлбөр 1.** Орон нутгийн зориулалт хөрөнгө оруулалт		**7,360,625.6**
		16.1.1	Хөрөнгийн зардал	7,350,625.6
		16.1.2	Улсын их баяр наадам	10,000.0
	Санхүүжих эх үүсвэр		ОНХС-ийн орлогын шилжүүлгээс	5,253,593.3
			Орон нутгийн төсвөөс	
			ОНХС-ын дансны үлдэгдэл	2,107,032.3

Дөрөв. Аймгийн 2023 оны төсвийн жилд аймгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний зардлын хэмжээг **11,251,557.7** мянган төгрөгөөр баталсугай.

Тав. Аймгийн 2023 оны төсвийн жилд аймгийн төсвөөс сумын төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

/мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Санхүүгийн дэмжлэг
1	Алаг-Эрдэнэ	401,729.0
2	Арбулаг	520,183.8
3	Баянзүрх	458,000.6
4	Бүрэнтогтох	943,709.6
5	Галт	649,903.4
6	Жаргалант	705,985.4
	Ойн анги	48,000.0
7	Их-Уул	727,206.3
8	Рашаант	735,218.0
9	Рэнчинлхүмбэ	329,179.1
10	Тариалан	1,001,350.7
11	Тосонцэнгэл	884,304.1
12	Төмөрбулаг	798,282.5
13	Түнэл	619,956.1
14	Улаан-Уул	478,021.8
	Ойн анги	48,000.0
15	Ханх	477,714.2

16	Хатгал	209,821.8
17	Цагааннуур	474,639.2
18	Цагаан-Уул	915,104.8
19	Цагаан-Үүр	430,713.5
	Ойн анги	46,000.0
20	Цэцэрлэг	782,707.5
21	Чандмань-Өндөр	435,796.8
22	Шинэ-Идэр	822,476.0
23	Эрдэнэбулган	440,156.1
Сумын дүн		**14,386,170.3**

Зургаа. Аймгийн 2023 оны төсвийн жилд сумын төсвөөс аймгийн төсөвт тевлерүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар батлаасугай

№	Сум, байгууллагын нэр	Төлөвлөгдөх нийт дүн	Үүнээс											
			Ал ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	Авто тээврийн болон ӨЯХАТ	Зам ашигласны төлбөрийн орлого	Улсын тэмдэгтийн хураамж	Үйлдвэрлэлийн зориулалттай ус ашигласны төлбөр	Газрын дуудлага худалдаа	Нөгөдөл ашиг	Торгуулийн орлого	Хүүгийн орлого	Түрэсийн орлого	Нэр заагдаагүй бусад	Хөрөнгө борлуулсны орлого
	Нийт	**3778495.7**	**582000.0**	**712000.0**	**190000.0**	**310000.0**	**39200.0**	**30000.0**	**485700.0**	**400000.0**	**836795.7**	**11000.0**	**145800.0**	**28000.0**
1	Алаг-Эрдэнэ	**25879.9**	5000.0	15000.0	3800.0		2079.9							
2	Арбулаг	**26550.0**	5000.0	16000.0	5100.0			450.0						
3	Баянзүрх	**22370.0**	5000.0	12000.0	4500.0			870.0						
4	Бурэнтогтох	**32900.0**	5000.0	18000.0	6800.0		1000.0	2100.0				0.0		
5	Галт	**25000.0**	5000.0	14000.0	6000.0									
6	Жаргалант	**30370.0**	5000.0	18000.0	6500.0			870.0				0.0		
7	Их-Уул	**43000.0**	10000.0	25000.0	8000.0									
8	Рашаант	**28100.0**	10000.0	14500.0	3600.0									
9	Ренчинлхүмбэ	**23790.0**	5000.0	14000.0	3500.0			1290.0				0.0		
10	Тариалан	**56300.0**	20000.0	25000.0	9200.0			2100.0						
11	Тосонцэнгэл	**30000.0**	5000.0	19000.0	6000.0									
12	Темэрбулаг	**24870.0**	5000.0	14000.0	5000.0			870.0						
13	Түнэл	**24098.0**	5000.0	14000.0	4500.0		598.0							
14	Улаан-Уул	**22290.0**	5000.0	13000.0	3000.0			1290.0						
15	Хөнх	**13670.0**	5000.0	7000.0	800.0			870.0						
16	Цагаан-Уул	**43100.0**	5000.0	30000.0	8100.0									
17	Цагаан-Үүр	**15900.0**	5000.0	7500.0	1300.0			2100.0						
18	Цэцэрлэг	**34829.2**	5000.0	22000.0	6000.0		1829.2							
19	Чандмань-Өндөр	**19070.0**	5000.0	10000.0	3200.0			870.0						
20	Шинэ-Идэр	**17076.9**	5000.0	9600.0	2000.0		476.9					0.0		
21	Хөгшөөн	**43180.3**	10000.0	13500.0	4000.0		15230.3	450.0						
22	Мөрөн	**914085.7**	437000.0	360900.0	85100.0		18185.7	12900.0				0.0		
23	Эрдэнэ булган	**22870.0**	5000.0	14000.0	3000.0			870.0						
24	Цагааннуур	**14100.0**	5000.0	6000.0	1000.0			2100.0						
25	Хөвсгөл-Ус суваг' ХХК	**700000.0**									700000.0			

26	"Хевстэп-Эрчим хүч" ХХК	**136795.7**									136795.7			
27	Могойн гол ХК	**495700.0**							495700.0					
28	Аймгийн бусад байгууллагуу д	**892800.0**				310000.0				400000.0		110000	145800.0	26000.0

Долоо. Сумын төсвөөс 2023 оны төсвийн жилд аймгийн төсөвт шилжүүлэх орлогын хэмжээг **2,281,358.6** мянган төгрөгөөр баталсугай.

/Мянган төгрөгөөр/

№	Сумын нэр	Төлөвлөгөөлэх дүн
1	Мөрөн	**2,281,358.6**

Найм. "Төсвийн тухай" хуулийн 56 дугаар хуулийн 56.2.1 дэх заалтын дагуу сумдын 2022 оны үйлдвэрлэлийн зориулалттай бэлтгэсэн самрын орлогоос дээд шатны төсөвт төлөвлөгөөлэх дүнгийн жагсаалтыг дор дурдсанаар баталсугай.

/Мянган төгрөгөөр/

№	Сумын нэр	Төлөвлөгөөлэх дүн
1	Галт	60,000.0
2	Жаргалант	30,000.0
3	Тариалан	105,000.0
4	Цагаан-Үүр	255,000.0
5	Чандмань-Өндөр	60,000.0
6	Эрдэнэбулган	420,000.0
Нийт дүн		**930,000.0**

Ес. Аймгийн 2023 орон нутгийн хөгжлийн сангаас аймаг, сумын орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлгийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

/Мянган төгрөгөөр/

№	Сумын нэр	ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлэг	Үүнээс:		
			Итгэлцүүрийн хуваарилалт	АМ-ын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	Урамшуулал /Тогтвортой амьжиргаа-3 төслөөс/
1	Алаг-Эрдэнэ	154,532.1	145,513.0	9,019.1	
2	Арбулаг	183,836.3	157,230.7	111.1	26,494.5
3	Баянзүрх	231,847.5	191,949.8	0.0	39,897.7
4	Бүрэнтогтох	197,402.9	152,752.5	11,982.2	32,668.2
5	Галт	298,843.3	246,075.1	0.0	52,768.2
6	Жаргалант	286,408.3	244,837.9	0.0	41,570.4
7	Их-Уул	178,853.0	152,418.0	0.0	26,435.0
8	Рашаант	184,749.2	151,365.8	0.0	33,383.4
9	Рэнчинлхүмбэ	399,716.7	336,123.6	1,786.8	61,806.3
10	Тариалан	360,391.6	266,608.9	0.0	93,782.7
11	Тосонцэнгэл	157,387.5	134,110.1	0.0	23,277.4
12	Төмөрбулаг	175,211.1	144,628.9	0.0	30,582.2
13	Түнэл	181,666.6	149,857.6	1,379.4	30,429.6
14	Улаан-Уул	372,722.3	307,041.8	0.0	65,680.5
15	Ханх сум	263,220.4	224,465.6	0.0	38,754.8
16	Цагаан-Уул	386,621.8	273,429.1	17,584.0	95,608.7

17	Цагаан-Үүр	273,625.9	233,106.1		40,519.8
18	Цэцэрлэг	378,691.4	296,601.0	19,281.3	62,809.1
19	Чандмань-Өндөр	170,199.0	170,199.0		
20	Шинэ-Идэр	159,381.7	130,469.4		28,912.3
21	Хаттал	114,324.9	114,324.9		
22	Мөрөн	758,927.3	649,352.5	500.8	109,074.0
23	Эрдэнэбулган	246,221.9	203,266.9		42,955.0
24	Цагааннуур	178,381.5	177,865.0	516.5	
СУМЫН ДҮН		**6,293,164.2**	**5,253,593.2**	**62,161.2**	**977,409.8**
25	Аймагт	**5,253,593.3**	**5,253,593.3**		
Аймгийн нийт дүн		**11,546,757.5**	**10,507,186.5**	**62,161.2**	**977,409.8**

Арав. 2023 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг **41,079,919.4** мянган төгрөг байгуулж дор дурдсанаар батлагдсугай

1 Аймгийн татварын болон татварын бус орлого **3,778,495.7** мянган төгрөг

2 Улсын төсвөөс авах санхүүгийн дэмжлэг **21,972,440.1** мянган төгрөг

3 Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох орлогын шилжүүлэг **11,546,757.5** мянган төгрөг

4 Төсвийн байгууллагын өөрийн орлого **55,158,7** мянган төгрөг

5 Орон нутгийн зарим байгууллага, орон нутгийн хөгжлийн сан болон хөрөнгө оруулалтын дансны үлдэгдэл **3,727,067.4** мянган төгрөг.

Арав нэг. "Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлт"-ийг 01 дүгээр хавсралтаар, "Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 02 дугаар хавсралтаар, "Аймгийн замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 03 дугаар хавсралтаар, "Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 04 дүгээр хавсралтаар, "Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 2022 онд хэрэгжүүлэхээр батлагдсан хөрөнгө оруулалтаас хасах арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 05 дугаар хавсралтаар, "Аймгийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх их засварын төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 06 дугаар хавсралтаар тус тус батлагдсугай

Арван хоёр. "Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаар 2023 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө"-г 07 дугаар хавсралтаар, "Боловсрол, эрүүл мэнд, соёл спортын байгууллагуудын 2023 оны тогтмол зардал"-ыг 08 дугаар хавсралтаар, "Түрээсийн орон сууцны эргэлтийн сангийн 2023 оны төсөв"-ийг 09 дүгээр хавсралтаар, "Мал хамгаалах сан"-ийн 2023 оны төсвийг 10 дугаар хавсралтаар, Худалдан авах бараа, ажил үйлчилгээний 2023 оны нэгдсэн төлөвлөгөөг 11 дүгээр хавсралтаар тус тус батлагдсугай.

Арван гурав. 2021 оны төсвийн орлогыг **132,603,595,969.91** (нэг зуун гучин хоёр тэрбум зургаан зуун гурван сан таван зуун ерэн таван мянга есөн зуун жаран есөн бүхэл ерэн нэг) **төгрөгөөр**, төсвийн зарлагыг **118,238,832,302.39** (нэг зуун арван найман тэрбум

хоёр зуун гучин найман сая найман зуун гучин хоёр мянга гурван зуун хоёр бүхэл гучин ес) төгрөгөөр баталсугай.

Арван дөрөв. Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 12 дугаар сарын 03-ны өдрийн ээлжит IX хуралдааны 05 дугаар тогтоолын 02 дугаар хавсралтаар батлагдсан "Аймгийн Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ын 2.1 дугаарт батлагдсан "Аврах анги /Галт/" арга хэмжээний төсөвт өртгийг 519,421.1 мянган төгрөг болгох.

Арван тав. Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 06 дугаар сарын 22-ны өдрийн ээлжит XIII хуралдааны 10 дугаар тогтоолын 04 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Аймгийн Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ын дараах арга хэмжээнд өөрчлөлт оруулсугай.

-2.5 дугаарт батлагдсан Нийтийн зориулалттай орон сууцны дээврийн их засвар /Мөрөн сум, 8 дугаар баг, 15 дугаар байр/ арга хэмжээний төсөвт өртгийг 25,680.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 145,000.0 мянган төгрөг болгох.

-2.6 дугаарт батлагдсан Нийтийн зориулалттай орон сууцны дээврийн их засвар /Мөрөн сум, 8 дугаар баг, 16 дугаар байр/ арга хэмжээний төсөвт өртгийг 45,000.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 145,000.0 мянган төгрөг болгох.

Арван зургаа. Орон нутгийн төсөвтэй холбоотой дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллахыг аймаг, сумдын Засаг дарга, агентлаг байгууллагын дарга нарт даалгасугай.

-Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1, 51.2 дахь заалтын хэрэгжилтийг ханган гамшгаас хамгаалах, эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээний зардлыг төсөвтөө тусгаж батлахыг бүх шатны төсөв захирагч нарт даалгасугай.

-ОНХС-ийн орлогын шилжүүлгээс хуваарилагдсан төсвийг хууль журамд тусгагдсан зориулалтын дагуу өмнө жилүүдэд үүсгэсэн өр барагдуулах, хөтөлбөр төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгө оруулалт, арга хэмжээнд зарцуулахыг сумдын ИТХ-ын дарга, Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

-Малын тоо толгойн орлогын албан татварыг 2021 оны малын тоо толгойд үндэслэн бүрэн төлөвлөж, орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэр болгон зориулалтын дагуу баталж зарцуулахыг, хог хаягдлын хураамжийн орлогыг сумын суурин өрхийн тоо, аж ахуйн нэгж байгууллагын тоонд үндэслэн бүрэн төлөвлөж орон нутгийн орлогын дансанд бүрэн төвлөрүүлж зарцуулахыг Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

-Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогыг холбогдох хууль журамд нийцүүлэн зориулалтын дагуу, бүрэн төлөвлөж батлан, зарцуулахыг сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

-Бодит бус, тооцоо судалгаагүй орлого, зарлагыг нэмэгдүүлэхгүй байхад онцгой анхаарч, орон нутгийн төсвийн төсөл боловсруулах журмыг мөрдөн, төсвийг хуулийн хугацаанд батлуулж ажиллахыг нийт сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

-Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөөг нэр төрөл тус бүрээр нь бүрэн биелүүлэх, зардлын хэмнэлтийн горимыг хэрэгжүүлэх, Төсвийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах, жилийн эцэст өр, авлагагүй ажиллах, төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ

худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллахыг бүх шатны Төсөв захирагч нарт даалгасугай.

-Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөөг тасалсан, төсвийн үр ашиггүй зарлага гарган төсвийн хэтрэлт, өр, авлага үүсгэсэн бүх шатны төсөв захирагч нарт Төсвийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлд заасны дагуу хууль тогтоомж зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлагын арга хэмжээг тооцон ажиллахыг Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарт даалгасугай.

ДАРГА Г.МӨНГӨНХУЯГ